

i alle Retninger, og det skal blive Grundlaget for en konservativ Udvikling i Fremtiden! Nei, de Herreer tage feil; det bliver et Grundlag for en revolutionær Udvikling i Fremtiden, og i dette Dieblit bliver det et Grundlag for Demoralisation, thi deraf følger nødvendig Demoralisation. Man kan ikke forhindre, at den almindelige Mand faar den Tante: De, der styre, tage det ikke nøie med, hvorledes de regjere; de fortolke og regjere som de have Magt til, som de have Lyst til; de ere værre end den værste Underretsprøurator! Det er den almindelige Dom i Landet. Den er uretfærdig, jeg tvivler ikke om, at den høitærede Justitsminister personlig er overbevist om Rigtigheden af sin Fortolkning af Grundloven, jeg kjender ham ikke blot som Politiker, men som Videnstabsmand for godt, til at jeg skulde være i Tvivl derom, men det kan ikke faae Befolkningen til at tro, at det System er til at forstaa. Man vil høre ved alle Leiligheder: Det er ulovligt, det er Procuratorpolitik. Men dette demoraliserer, det kan ikke være andet, og det vil mere og mere demoralisere. Det er saa langt fra, at det skulde være noget haartrukket fra min Side, at det tværtimod er den simple Logik og ikke andet, end hvad ethvert dannet Menneffe kan se Rigtigheden af. Man ser jo, hvorledes udenlandske Forfattere have bedømt lignende Tilstande i Udlandet; det er en saa ofte fremhævet Sandhed, at en mislig Omgang eller en saadan Omgang med Landets Forfatning og Love, som er i Strid med den almindelige Bevidsthed om, hvad der er det Rette, afføder den største Fortræd. (Ufbyrdelse af Dinesen). Ja, naar det ærede Medlem ikke veed det, er det, fordi han ikke kjender de Forhold, her er Tale om. Den høitærede Minister maa ogsaa have en Følelse af, at det ikke kan være anderledes, og man kan ikke lukke Øinene derfor. Man kan søge at gjøre det morsomt ved at sige, at det er vel Spøg eller at det er Kunst, jeg gjør for at vise logisk eller dialektisk Færdighed, men jeg tror dog, at den høitærede Minister er for tænkende og kundskabsvig en Mand til, at han ikke i Virkeligheden skulde se Forbindelsen. Jeg bemærker, stadig, at jeg ikke sælger Dom over, hvorledes Forbindelsen er i og for sig; men jeg taler blot om Forholdet til den almindelige Retsbevidsthed. Den høitærede Minister søgte til Slutningen at vælte Ansvarret paa Folkethinget, idet han sagde: Det er ikke os, der have krænkert Retsbevidstheden, men Folkethinget; thi Folkethinget har ikke anlagt Rigsretssag efter 1877. Jeg skal ikke negte, at det undrede mig noget at høre dette,

navnlig da den ærede Minister brugte dette Ord, som sagtens kun var en oratorisk Bending, at det var BOLD, vi søgte at øve for at sætte vor Mening igjennem. I Norge er Oppositionen gaaet en anden Vej; den har anlagt Rigsretssag imod Ministerne, og de ere blevne dømt; men nu høre vi her nede fra, fra Ministeriets Benner her-tilands, og ogsaa fra Norge, at det er Revolution, de have begaaet der oppe! Altsaa, anlægger man Rigsretssag, saa gjør man Revolution, og anlægger man den ikke, saa begaar man BOLD! Forskjellen er altsaa kun BOLD med Revolution eller uden Revolution, men saa kan det jo være ganske ligegyldigt . . .

Formanden (Berg): Jeg skal gjøre opmærksom paa, at det Ord „BOLD“ maa visnol fra den ærede Justitsministers Side betragtes som en Fortalelse, idet der blev brugt et andet Ord umiddelbart efter. Dersom jeg ikke havde opfattet Udtrykket saaledes, vilde jeg have paatakt det.

Ordføreren (Holstien): Jeg skal saa kun holde mig til Anklagen for, at Folkethinget ikke har anlagt Rigsretssag. Jeg skal ærlig tilstaa den høitærede Minister, at det har undret mig, at han har villet bruge denne Argumentation. Den høitærede Minister mener, at fordi man ikke lægger Sag an imod dem, kunne de rolig fortsætte deres Politik, saa have de intet Ansvar, selv om denne Politik medfører de allerfædeligste Følger for Landets Moralitet og Retsbevidsthed. Ja, det maa den høitærede Minister selv om. Naar man tager Ansvar for saa let, at man tror at kunne fri sig derved, at en Anden ikke lægger Sag an, og saa kan gjøre Alt, indtil der bliver lagt Sag an, har man ikke stort Begreb om Ansvar. Jeg vil ikke drage nogen Sammenligning, men jeg tror, at den Tankegang har været gjældende ogsaa i Horsens Tugthus: Saalænge der ikke bliver lagt Sag an imod os, ere vi ansvarsfri! Jeg reserverer mig udtrykkelig mod enhver Mistanke om at ville anstille en Sammenligning, men jeg mener, at Ansvarsfølelsen har været en noget lignende, idet man har sagt, at det er dem, der ikke opdage os, som have Skylden. Jeg vil dertil sige ganske oprigtig til den høitærede Minister, at naar man har en Rigsret, sammensat af Ministeriets politiske Benner, som for en stor Del ere valgte ind i denne Rigsret under dets egen personlige Ledelse og med det bestemte Formaal for Die at skaffe færre ind, som kunne have en anden politisk Anskuelse — saaledes faae vi jo, at det gif ijsor — og flere, som have den samme politiske Anskuelse som Ministeriet — en Rigs-